

LIETUVOS – JAV DVIŠALĖ PREKYBA

2022 m. balandžio 25 d.

I. Jungtinių Valstijų ekonomika ir tarptautinė prekyba

Svarbiausi JAV ekonomikos sektoriai pagal sukuriamą pridėtinę vertę 2020 m. buvo viešasis administravimas, gynyba, švietimas, sveikatos priežiūra ir socialinio darbo veikla (22%), didmeninė ir mažmeninė prekyba, transporto veikla, apgyvendinimo ir maitinimo paslaugos (16%), pramonė, įskaitant energetiką (14%, iš jų 11% - apdirbamoji gamyba), nekilnojamojo turto operacijos (12%), profesinė, mokslinė, techninė veikla (12%), finansinė ir draudimo veikla (8,4%).

2021 m. JAV prekių eksportas siekė 1,5 trln. EUR. Prekyba su ES rinka (ES-27) sudarė 16% JAV prekių eksporto vertės (į Vokietiją – 3,7%, Nyderlandus – 3,1%, Belgiją – 1,9%), o iš ES nepriklausančių šalių - 18% eksporto vertės tenka Kanadai, 16% – Meksikai ir 8,6% – Kinijai.

2021 m. JAV importas siekė 2,5 trln. EUR ir 17% importo vertės teko ES valstybėms narėms (iš Vokietijos – 4,7%, Airijos – 2,5%, Italijos – 2,1%), o iš ES nepriklausančių šalių – 18% importo atvežama iš Kinijos, 13% – Meksikos, 12% – Kanados.

Šaltiniai: OECD, ICT Trade Map.

II. Lietuvos ir Jungtinių Valstijų dvišalė prekyba

1 lentelė. Prekybos tarp Lietuvos ir Jungtinių Valstijų pagrindiniai rodikliai 2019-2021 m.

	2019		2020		2021	
	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta	Dalis, %	Vieta
Prekės						
Šalies dalis bendrame Lietuvos prekių eksporte	3.7 %	9	4.4 %	8	6.3 %	5
Šalies dalis lietuviškos kilmės prekių eksporte	5.8 %	5	6.6 %	5	9.1 %	2
Šalies dalis Lietuvos prekių reeksporte	0.6 %	22	1.2 %	14	1.6 %	12
Šalies dalis Lietuvos prekių importe	1.5 %	19	1.7 %	19	2.5 %	14
Paslaugos						
	2019	2020	2021			
Šalies dalis Lietuvos paslaugų eksporte	2.2 %	18	3.2 %	12	2.9 %	16
Šalies dalis Lietuvos paslaugų importe	2.9 %	11	3.9 %	8	4.0 %	8

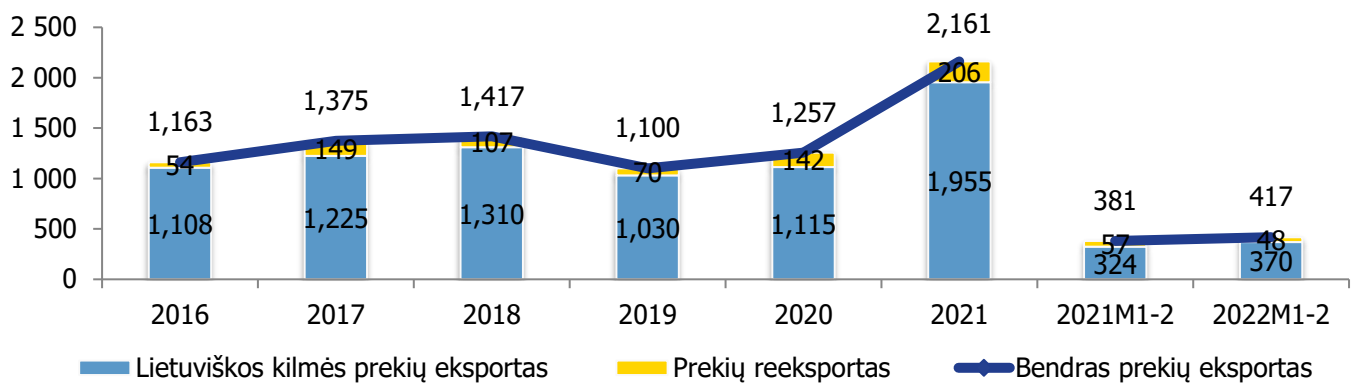
Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas, Lietuvos bankas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

III. Prekyba prekėmis

2021 m. JAV buvo 5-a didžiausia Lietuvos prekių eksporto rinka, kuriai teko 6.3% (2.2 mlrd. EUR) viso Lietuvos prekių eksporto. Beveik 90% Lietuvos prekių eksporto į JAV 2021 m. sudarė lietuviškos kilmės prekių eksportas, o likusią dalį (9.5%) – prekių reeksportas. Palyginti su 2020 m., Lietuvos prekių eksportas į JAV padidėjo 72%, daugiausiai dėl mineralinio kuro ir mašinų ir mechaninių įrenginių eksporto didėjimo. Per 2022 m. sausio-vasario mėn. bendras Lietuvos prekių eksportas į JAV, palyginti su atitinkamu 2021 m. laikotarpiu, didėjo 9.6% arba 36 mln. EUR.

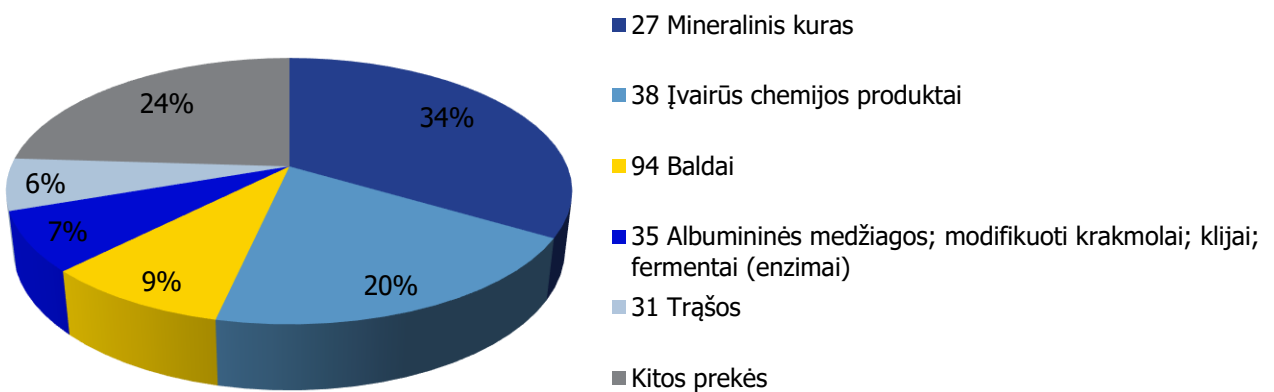
1 pav. Lietuvos prekių eksportas į Jungtines Valstijas, 2016-2022 m. 1-2 mėn., mln. EUR

Šaltiniai: Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

Lietuviškos kilmės prekėms JAV 2021 m. buvo 2-a didžiausia eksporto rinka, kuriai teko 9.1% (1.9 mlrd. EUR) viso lietuviškos kilmės prekių eksporto. Lietuviškos kilmės prekių į JAV eksporto struktūroje didžiausią dalį sudarė mineralinis kuras – 34% arba 654 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka), įvairūs chemijos produktai – 20% arba 392 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka), baldai – 9% arba 176 mln. EUR (6-a didžiausia eksporto rinka), modifikuoti krakmolai; klijai; fermentai (enzimai) – 7.2% arba 141 mln. EUR (2-a didžiausia eksporto rinka), trąšos – 6.3% arba 123 mln. EUR (2-a didžiausia eksporto rinka). Palyginti su 2020 m., lietuviškos kilmės prekių eksporto vertė į JAV padidėjo 75% arba 840 mln. EUR. Labiausiai didėjimą lėmė mineralinis kuras, trąšos, modifikuoti krakmolai; klijai; fermentai (enzimai). Per 2022 m. sausio-vasario mėn. lietuviškos kilmės prekių eksportas į JAV, palyginti su atitinkamu 2021 m. laikotarpiu, didėjo 14% arba 46 mln. EUR.

2 pav. Lietuviškos kilmės prekių eksporto į Jungtines Valstijas struktūra 2021 m.

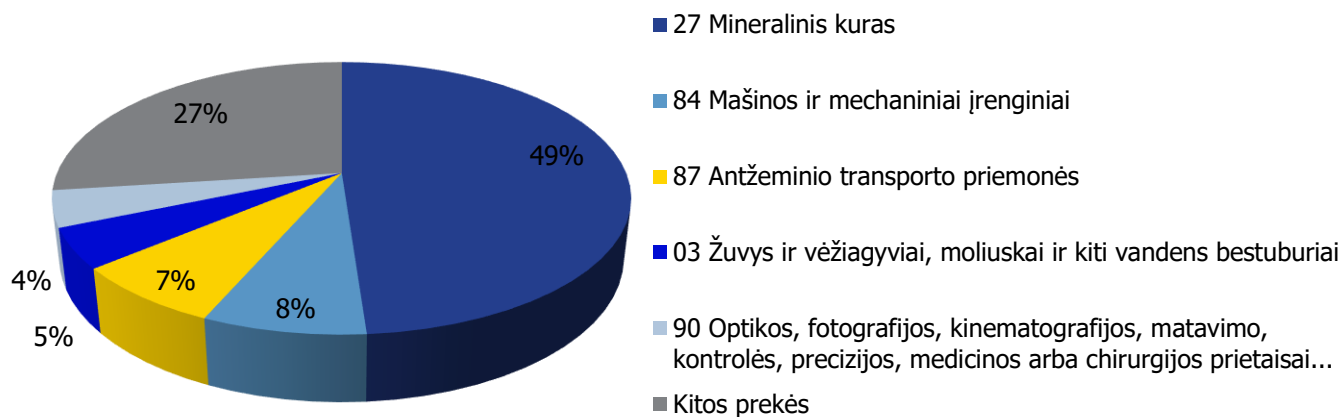
Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

2021 m. JAV buvo 14-a didžiausia Lietuvos prekių importo rinka ir jai teko 2.5% (953 mln. EUR) viso Lietuvos prekių importo. Iš JAV 2021 m. daugiausia importuota mineralinio kuro – 49% arba 466 mln. EUR (3-a didžiausia importo rinka), mašinų ir mechaninių įrenginių – 7.7% arba 73 mln. EUR (15-a didžiausia importo

rinka), antžeminio transporto priemonių – 7.4% arba 70 mln. EUR (13-a didžiausia importo rinka), žuvų ir vėžiagyvių – 4.7% arba 45 mln. EUR (3-a didžiausia importo rinka). Palyginti su 2020 m., prekių importas iš JAV padidėjo 97%.

3 pav. Lietuvos importo iš Jungtinių Valstijų struktūra 2021 m.

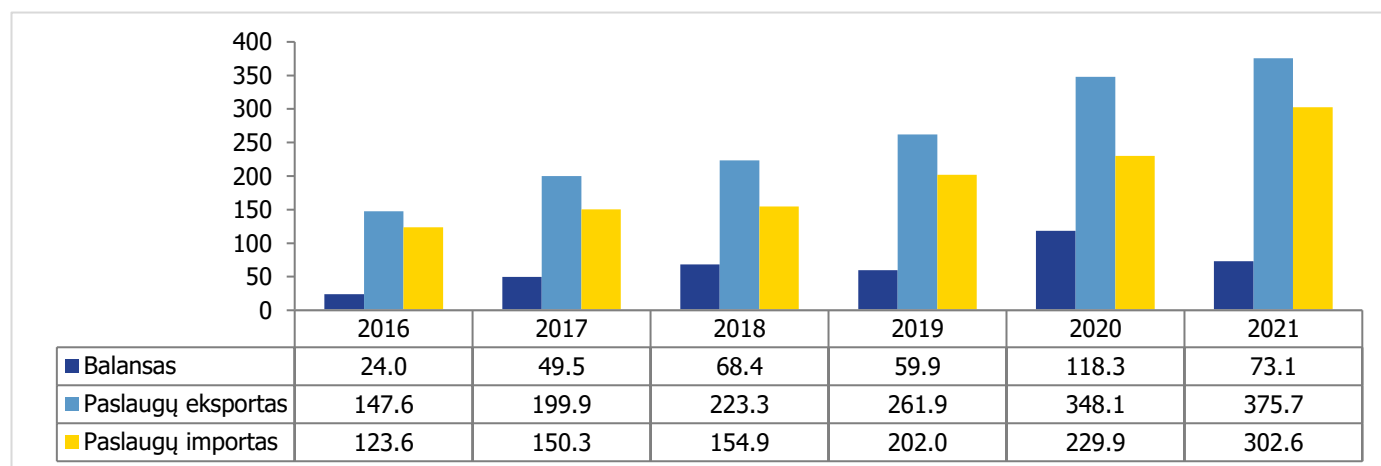

Šaltinis: Lietuvos statistikos departamentas.

IV. Prekyba paslaugomis

2021 m. JAV buvo 16-a didžiausia Lietuvos paslaugų eksporto rinka, kuriai teko 2.9% (376 mln. EUR) viso Lietuvos paslaugų eksporto. Paslaugų importas iš JAV siekė 303 mln. EUR, tai sudarė 4% viso Lietuvos paslaugų importo 2021 m., o JAV buvo 8-a didžiausia tiekėja paslaugų importuotojams Lietuvoje.

4 pav. Lietuvos ir Jungtinių Valstijų užsienio prekyba (paslaugos) 2016-2021 mln. EUR

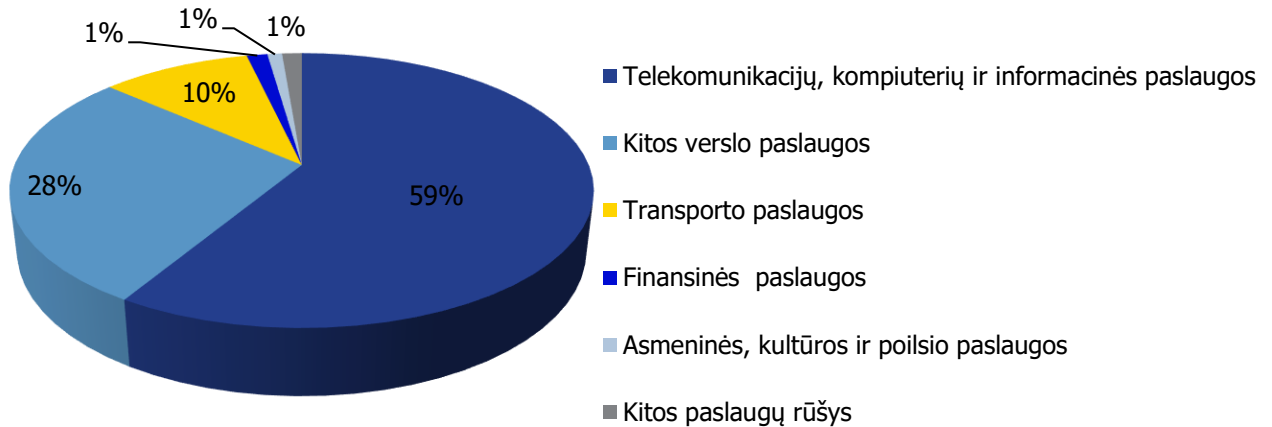

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2021 m. iš Lietuvos į JAV daugiausia buvo eksportuota telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 59% arba 221 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka), kitų verslo paslaugų – 28% arba 104

mln. EUR (6-a didžiausia eksporto rinka), transporto paslaugų – 10% arba 37 mln. EUR (23-a didžiausia eksporto rinka), finansinių paslaugų – 1.4% arba 5.1 mln. EUR (28-a didžiausia eksporto rinka), asmeninės, kultūros ir poilsio paslaugų – 1% arba 3.7 mln. EUR (1-a didžiausia eksporto rinka). Per 2021 m. Lietuvos paslaugų eksporto vertė į JAV rinką padidėjo 7.9% iki 376 mln. EUR.

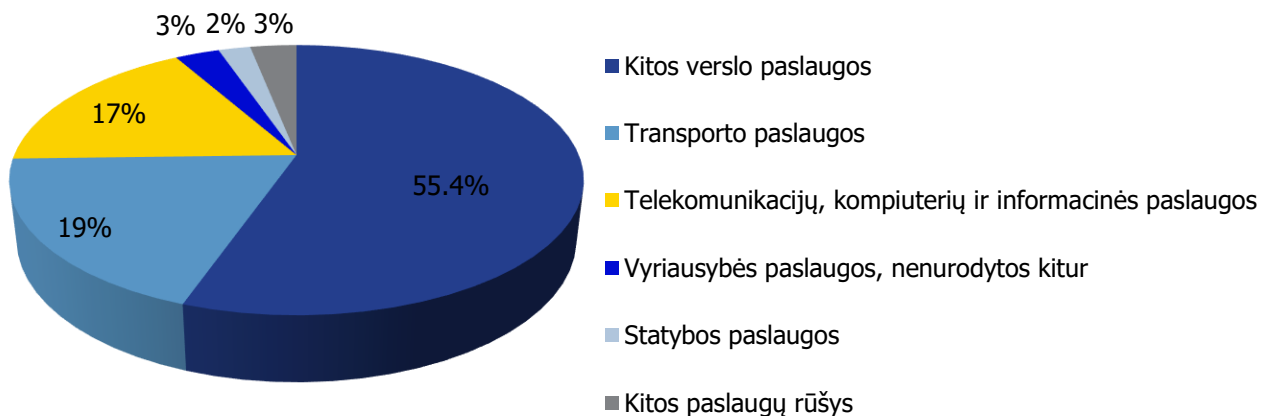
5 pav. Paslaugų eksporto iš Lietuvos į Jungtines Valstijas struktūra 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

2021 m. iš JAV į Lietuvą daugiausiai buvo importuota kitų verslo paslaugų – 55% arba 168 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), transporto paslaugų – 19% arba 58 mln. EUR (18-a didžiausia importo tiekėja), telekomunikacijų, kompiuterių ir informacinių paslaugų – 17% arba 52 mln. EUR (2-a didžiausia importo tiekėja), vyriausybės paslaugų, nenurodytų kitur – 3% arba 9 mln. EUR (3-a didžiausia importo tiekėja), statybos paslaugų – 2.2% arba 6.5 mln. EUR (6-a didžiausia importo tiekėja). Per 2021 m. paslaugų importo vertė iš JAV išaugo 32% iki 303 mln. EUR.

6 pav. Lietuvos paslaugų importo iš Jungtinių Valstijų struktūra 2021 m.

Šaltinis: Lietuvos bankas.

V. PERSPEKTYVŪS SEKTORIAI

Eksporto galimybių vertinimo modeliu (EGVM)¹ nustatyta apie 3041 prekių grupių (6 ženklų kombinuotosios nomenklatūros lygiu), turinčių geriausias galimybes lietuviškos kilmės prekių eksportui į JAV rinką. Perspektyviausi sektoriai lietuviškos kilmės prekių eksportui į JAV yra šie: chemijos pramonės produktai, inžinerinės pramonės gaminiai, maisto produktai, tekstilės gaminiai ir drabužiai.

2 lentelė. Didžiausią eksporto potencialą Jungtinių Valstijų rinkoje turintys Lietuvos sektoriai pagal EGVM.

Pramonės šaka (pagal EVRK 2 red.)	Potencialios eksporto galimybės
IŠ VISO	3 041
Chemikalų ir chemijos produktų gamyba	393
Niekur kitur nepriskirtų mašinų ir įrangos gamyba	352
Maisto produktų gamyba	283
Pagrindinių metalų gamyba	224
Tekstilės gaminių gamyba	213
Metalo gaminių, išskyrus mašinas ir įrenginius, gamyba	183
Drabužių siuvimas (gamyba)	180
Kompiuterinių, elektroninių ir optinių gaminių gamyba	178
Elektros įrangos gamyba	143
Kitos	892

Šaltinis: UN Comtrade, Lietuvos statistikos departamentas ir VŠĮ „Versli Lietuva“ skaičiavimai.

¹ Eksporto galimybių vertinimo modelis (EGVM) naudojamas perspektyvių eksporto galimybių identifikacijai. Modelis atsižvelgia į atskleistąjį santykinį pranašumą (produktus, kuriuose Lietuva turi santykinį pranašumą eksporto rinkose), nagrinėjamo produkto trumpalaikį ir ilgalaikį importo vertės augimą, importo rinkos dydį, rinkos koncentracijos laipsnį (kuo indeksas mažesnis, tuo lengvesnis produkto įvedimas į rinką) ir importo muitus.